

KUTSESTANDARD

Dokker, tase 4

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid

Kutsestandardi kasutusala - tööturu nõudmistele vastavate õppekavade ja koolitusprogrammide koostamine

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Dokker, tase 4	4

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus

Tänapäeva sadamad on muutunud tarneahela dünaamiliseks transpordisõlmeks, st erinevalt varasemast ajast liiguvad tänapäeval kaubad sadamast läbi sujuvalt, ilma suuremate seisakuteta. Dokkeri sadamas kauba füüsilise ümberlaadimisega tegeleva töötaja ülesanne on kaupa võimalikult efektiivselt, viivituste ja kahjustusteta ümber laadida. Vastasel juhul, kui kaup jääb sadamasse seisma, tekivad viivitused tarneahelas, mis omakorda toovad kaasa täiendavaid kulusi ka teistele tarneahelas osalevatele ettevõtetele. See vähendab ettevõtete ja tarneahela konkurentsivõimet ning kvaliteetse teenuse pakkumise võimalust tervikuna. Lõpptarbijale tähendab see toote hinna kasvu.

Dokker (sadamalaadurite, vedukite, kraanade jm juht) töötab sadamas. Tema põhilised tööülesanded on veoste laadimine ja lossimine, ümberlaadimine, ümberpaigutamine ning ladustamine, kasutades mitmesuguseid transpordivahendeid. Dokkeri tööde hulka kuulub ka veoste troppimine ja lahtivõtmine. Samuti laevade sildumisega seotud tööd.

Töötamisel on vajalik B-kategooria autojuhiluba.
Kutse eeldab regulaarset tervisekontrolli.

Dokkeri kutsealal on kirjeldatud kaks kutsetaset.

3. taseme dokker on sadamatöötaja, kes töötab laaduritega (tõstevõimega kuni 10000 kg) ja seadmetega ja on läbinud vastava väljaõppe ning tegeleb sildumistöödega.

4. taseme dokker on sadamatöötaja, kes töötab laaduritega (tõstevõimega alates 10000 kg), kraanadega ja teiste seadmetega ja on läbinud vastava väljaõppe ning tegeleb sildumistöödega.

A.2 Tööosad

A.2.1 Laadimine ja lossimine ilma mehhanismideta

1. Tõstetroppide väljavalimine ja kontrollimine.
2. Markeeringu jälgimine.
3. Veoste sorteerimine.
4. Kraana- ja tõstukijuhi abistamine.
5. Transpordivahendite grupeerimine.
6. Toidet vajavate konteinerite ja trailerite ühendamine toitevõrku.
7. Vagunite, konteinerite, trümmide, seadmete puhastamine peale lossimist.

A.2.2 Laadimine ja lossimine mehhanismidega

1. Sadamas kasutatavate tõste- ja transpordivahenditega töötamine.
2. Erinevate lastikäsitlusvahendite valimine ja kasutamine.
3. Erisuguste väikemehhanismide ja abiseadmetega töötamise juhendamine.

A.2.3 Sildumistööde tegemine

1. Sildumistõste kinnitamine või äraandmine.

2. Laevameeskonna või lootsiga suhtlemine.
3. Laeva haalamisel osalemine.
4. Laeva sildumisala ettevalmistamine.

Valitavad tööosad

Töötamine terminalitraktoriga (sadamaveduk)

1. Haagiste ja treilerite teisaldamine.
2. Haagisrongide teisaldamine.

A.2.5 Töötamine kopplaaduri (sh ekskavaator) ja/või roomiktehnikaga

1. Puistekaupade ümberlaadimine.
2. Puistekaupade kuhjamine.
3. Sadama territooriumi puhastamine.
4. Puistekauba pressimine, tasandamine ja etteandmine.

A.2.6 Töötamine konteinerite käitlemiseks kasutatavate eritõstetranspordivahenditega (nt liikurvirnasti - reach stacker, konteinervirnasti - straddle carrier jne)

1. Konteinerite käitlemine.
2. Terminalisest vedude teostamine ja konteinerite virnastamine.

A.2.7 Töötamine spetsialiseeritud terminalides kasutatava eritehnikaga (nt kombineeritud portaalümberlaadur, pneumaatilised, mehaanilised portaalümberlaadurid jt)

1. Kauba käitlemine.

A.2.8 Töö raudteeveeremiga

1. Raudteetaristu ja veeremi valmisoleku hindamine.
2. Raudteevagunite paigutamine ja teisaldamine.
3. Vaguni tõkiskingade paigaldamine või äravõtmine.

A.2.9 Töötamine kraanadega.

1. Erinevate lastiliikide laadimine või lossimine.
2. Kauba ümberpaigutamine.

A.2.10 Töö juhendamine

1. Madalama tasemega dokkeri juhendamine.
2. Tööprotsessi korraldamine.

A.3 Töö keskkond ja eripära

Dokkeri töö on üldjuhul graafikupõhine ja toimub peamiselt välitingimustes. Tööga toimetuleku eelduseks on vaimne ning füüsiline koormustaluvus ning valmisolek meeskonnatöös.

A.4 Töövahendid

Dokkeri peamised töövahendid on tõste- ja transpordiseadmed, lastikäitlusvahendid jms. Oluline on kasutada isikukaitsevahendeid (nt kiiver jm).

A.5 Tööks vajalikud isikuomadused

Tööga toimetuleku eelduseks on vaimne ja füüsiline koormustaluvus ning valmisolek meeskonnatöös.

A.6 Kutsealane ettevalmistus

Tavaliselt on 4.taseme dokkeril keskharidus, ta on läbinud erialase koolituse koos praktilise väljaõppega töökeskkonnas ja omab kutsealast töökogemust.

A.7 Enamlevinud ametinimetused

Dokker, dokker-mehhanisaator, sadamatööline.

A.8 Regulatsioonid kutsealal tegutsemiseks

Töötamisel kraanajuhina lähtutakse masina ohutuse seaduse §-st 14.

B-osa KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur

Dokkeri kutse taotlemisel on nõutav kompetentside tõendamine järgmiselt:
kohustuslikud kompetentsid B.2.1 –B.2.3,
läbivad kompetentsid B.2.11 – B.2.13
ja valitavate kompetentside B.2.4 – B.2.9 hulgast üks kompetents
Soovi korral võib taotleja valida ja tõendada lisaks eelnimetatutele ka kompetentsi B.2.10.

B.2 Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENTSID

B.2.1 Laadimine ja lossimine ilma mehhanismideta	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1) kontrollib töös kasutatavaid tõstetroppe ja lastihaardeseadmeid, jälgides troppide asetust; paigaldab, kinnitab ja kontrollib ühendusi (fitingud); 2) vastavalt etteantud juhiste järgi markeeringut, laadib kauba transpordivahenditele ja veoühikutele peale ja/ või neilt maha, kinnitab selle või võtab kauba lahti vastavalt etteantud juhiste; asetab transpordivahendile või kaubaruumile tõkendi; 3) vastavalt etteantud juhistele sorteerib veosed, arvestades nende kokkusobivust, mõõte, sortimenti; tagab eri kaubagruppide eristatavuse ja püsivuse transpordil ja ladustamisel; 4) vajaduse korral signaaliseerib (abistab nt kraana- või tõstukijuhti), kasutades selleks ettenähtud märguandeid ja sidevahendeid; 5) vastavalt etteantud juhistele ja laeva laadimistingimustele grupeerib transpordivahendid ja suunab need ooteplatsidele; 6) vajaduse korral ühendab toidet vajavad konteinerid ja treilerid toitevõrku vastavalt etteantud juhistele; 7) puhastab peale lossimist vagunid, konteinerid, trümmid ja seadmed vastavalt etteantud juhistele. Teadmised: 1) ohtlikud lastid. Hindamismeetod(id): Test, ülesanne ja/või praktiline töö.	
B.2.2 Laadimine ja lossimine mehhanismidega	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1) töötab mitmesuguste sadamas kasutatavate tõste- ja transpordivahenditega vastavalt ette antud juhistele ja ohutusnõuetele ning terminalitöö spetsiifikale; kasutab laadurit tõstevõimega kuni 10000 kg või töötab spetsiaalsete tehniliste seadmetega spetsialiseeritud terminalides; 2) valib ja kasutab oma töös erinevaid lastikäitlusvahendeid, lähtudes tõste- ja transpordivahendite, kauba ja töö spetsiifikast; 3) vajaduse korral kasutab oma töös erinevaid väikemehhanisme ja abiseadmeid, lähtudes kauba ja töö spetsiifikast ning etteantud juhistest. Hindamismeetod(id): Test, ülesanne ja/või praktiline töö.	
B.2.3 Laevade sildumisega seotud tööd	EKR tase 3
Tegevusnäitajad: 1) vastavalt ette antud juhistele kinnitab või annab ära sildumisotsad; 2) vajaduse korral suhtleb laevameeskonnaga liikmete või lootsiga, et tagada laeva ohutu sildumine või lahkumine; 3) vastavalt ette antud juhistele osaleb laeva haalamisel; 4) valmistab ette laeva sildumisaala (sh pollarid), sildumisotsade kinnitamiseks või äraandmiseks. Teadmised:	

1) ohutusnõuded ja -töövõtted sildumistöödel.

Hindamismeetod(id):

Test, ülesanne ja/või praktiline töö.

VALITAVAD KOMPETENTSID

Selle kutse taotlemisel on nõutav tõendada valitavate kompetentside B.2.4 – B.2.9 hulgast üks kompetents. Soovi korral võib taotleja valida ja tõendada lisaks eelnimetatutele ka kompetentsi B.2.10.

B.2.4 Töötamine terminalitraktoriga (sadamaveduk)	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1) teisaldab haagiseid ja treilereid, vajaduse korral ka teisi transpordivahendeid, lähtudes etteantud juhistest ja liikluskorraldusest; 2) teisaldab haagisronge, lähtudes liikluskorraldusest ja etteantud juhistest (tootmiskorraldus).	
Hindamismeetod(id): Ülesanne ja/või praktiline töö.	
B.2.5 Töötamine kopplaaduri (nt ekskavaator) ja/või roomiktehnikaga (buldooser)	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1) laadib ümber puistekaupu (sh transpordivahendite), arvestades kaupade keskkonnamõjusid ja eripära; 2) kuhjab puistekaupu, arvestades kaupade keskkonnamõjusid ja eripära; 3) puhastab sadama territooriumi; 4) trümmis pressib, tasandab ja annab ette puistekauba.	
Hindamismeetod(id): Ülesanne ja/või praktiline töö.	
B.2.6 Töötamine konteinerite käitlemiseks kasutatavate eritõstetranspordivahenditega (nt liikurvirnasti - reach stacker, konteinervirnasti - straddle carrier jne)	EKR tase 5
Tegevusnäitajad: 1) käitleb konteinereid (laadimine, lossimine, ladustamine) vastavalt teholoogilisele protsessile; 2) teostab terminalisisesed vedusid ja virnastab terminalis konteinereid vastavalt tehnoloogilisele protsessile ja sidevahendeid kasutades.	
Teadmised: 1) eritõstetranspordivahendite ehitus- ja tööpõhimõtted; 2) enamkasutatavate konteinerite mõõtmed ja tüübid.	
Hindamismeetod(id): Ülesanne ja/või praktiline töö.	
B.2.7 Töötamine spetsialiseeritud terminalides kasutatava eritehnikaga (nt kombineeritud portaalüंबरlaadur, pneumaatilised, mehaanilised portaalüंबरlaadurid jt)	EKR tase 5
Tegevusnäitajad: 1) käitleb kaupa vastavalt teholoogilisele protsessile.	
Teadmised: 1) eritehnika tööpõhimõtted.	
Hindamismeetod(id): Ülesanne ja/või praktiline töö.	
B.2.8 Töötamine raudteeveeremiga	EKR tase 3
Tegevusnäitajad: 1) jälgib taristu korrasolekut ja veeremi valmisolekut teisaldamiseks vastavalt etteantud juhistele; 2) koos signaliseerijaga komplekteerib veeremi koosseisu, vastavalt etteantud juhistele;	

3) paigaldab või eemaldab vaguni tökiskingad, vastavalt etteantud juhisteile.	
Teadmised: 1) raudteeveerem, selle iseärasused (nt haakemehhanismid, pidurisüsteemide tööpõhimõtted); 2) vagunite märgistus.	
Hindamismeetod(id): Ülesanne ja/või praktiline töö.	
B.2.9 Töötamine kraanadega	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1) laadib või lossib transpordivahenditelt või transpordivahenditele erinevaid lastiliike vastavalt tehnoloogilisele protsessile; 2) paigaldab terminalis kaupa ümber vastavalt tehnoloogilisele protsessile.	
Teadmised: 1) kraanade ehitus ja tööpõhimõte.	
Hindamismeetod(id): Ülesanne ja/või praktiline töö.	
B.2.10 Töö juhendamine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1) juhendab madalama tasemega dokkereid sobivat metoodikat kasutades; 2) vajaduse korral korraldab tööprotsessi, jagab tööülesandeid vastavalt töötajate kompetentsusele ja ettevõtte eripärale.	
Teadmised: 1) juhtimise alused; 2) meeskonnatöö alused; 3) töö ja motivatsiooni psühholoogia alused.	
Hindamismeetod(id): Vestlus ja ülesanne.	

KUTSET LÄBIVAD KOMPETENTSID

B.2.11 Töökoha ja seadmete ning masinate (tõstevõimega alates 10000 kg) ettevalmistamine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1) enne tööle asumist vaatab töökoha üle ja valmistab ette, lähtudes tööülesandest; 2) valib sobivad töövahendid, vajadusel valmistab seadmed ja masinad töötamiseks ette.	
Hindamismeetod(id): Läbivat kompetentsi hinnatakse integreeritult teiste kutsestandardis toodud kompetentsidega.	
B.2.12 Tööohutuse järgimine (sh üldohutus ja turvalisus)	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1) järgib ettevõttes kehtestatud korda; kasutab töö tegemiseks ettenähtud isikukaitsevahendeid, teavitab tööandjat või selle esindajat käsitletava lasti defektidest, mis võib põhjustada õnnetusjuhtumi või tervisele kahjuliku olukorra; 2) kasutab esmaseid tulekustutusvahendeid; 3) järgib ohtlike jäätmete käitlemise nõudeid, kasutab oma töös keskkonda säästvaid töömeetodeid ja keskkonnakaitseks vajalikke abinõusid ja vahendeid; 4) järgib töö- ja tootmishügieeni nõudeid, kasutab töötamisel sobivaid töömeetodeid ja -võtteid mis ei ohusta elu ega tervist, kasutab tervisekaitseks ettenähtud isikukaitsevahendeid (kiiver, kaitseprillid, kõrvatropid jm); 5) eriolukorra tekkides, mis võib olla ohtlik tervisele, kaubale, tehnikale või keskkonnale, katkestab töö ja teavitab sellest koheselt tööandjat või selle esindajat.	
Teadmised: 1) jäätmekäitlus; 2) tööohutus;	

3) tegutsemine eriolukordades; 4) töötervishoid 5) töö- ja tootmishügieen 6) ohtlike jäätmete kasutamise nõuded	
Hindamismeetod(id): Läbivat kompetentsi hinnatakse integreeritult teiste kutsestandardis toodud kompetentsidega.	
B.2.13 Ohtliku lastiga töötamine (IMDG koodeks)	EKR tase 3
Tegevusnäitajad: 1) töötamisel ohtlike ainetega lähtub ettenähtud juhistest kauba käitlemisel ja "Rahvusvahelisest ohtlike kaupade mereveo koodeksist" (IMDG koodeks).	
Teadmised: 1) ohtlike ainete klassifikatsioon ja markeeringud.	
Hindamismeetod (id): Läbivat kompetentsi hinnatakse integreeritult teiste kutsestandardis toodud kompetentsidega.	
B.2.14 Sidepidamisvahendite kasutamine	EKR tase 2
Tegevusnäitajad: 1) kasutab oma töös mitmesuguseid sidepidamisvahendeid (nt raadiojaam, pardaarvuti jm) vastavalt kasutusjuhiste.	
Hindamismeetod(id): Läbivat kompetentsi hinnatakse integreeritult teiste kutsestandardis toodud kompetentsidega.	
B.2.15 Dokker, tase 4 kutset läbiv kompetents	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1) täidab töötervishoiu ja tööohutuse nõudeid oma töö planeerimisel, töökoha ettevalmistamisel, tööprotsessis ja töökoha korrastamisel, arvestab inimeste ja keskkonnaga enda ümber; 2) annab õnnetusjuhtumi korral vältimatut abi, kutsub võimaluse korral meditsiinilise abi ja teatab koheselt õnnetusjuhtumist objektijuhile või tööandjale; 3) täidab ja järgib tööandja volitatud esindaja poolt ettenähtud tehnoloogiaid, etteantud kvaliteedinõudeid ja asjakohaseid juhiseid; täidab materjalide tootjate poolt ettenähtud tehnoloogiaid, etteantud kvaliteedinõudeid ja asjakohaseid juhiseid; 4) planeerib enda ja vajaduse korral teiste tööd; täidab võetud kohustusi ja saavutab tööeesmärgid määratud aja jooksul; analüüsib tagasisidet ning võtab vastu asjakohaseid otsuseid ja vastutab tehtud otsuste täitmise eest; on motiveeritud ja sihikindel, kaotamata eneseusku eesmärgini jõudmisel, tegutseb iseseisvalt; 5) kohaneb muutuvate oludega; oskab leida ja analüüsida asjakohast teavet ülesannete täitmiseks; määratleb, sõnastab ja lahendab probleeme; 6) oskab ette näha töösituatsiooni käiku ja kohandab oma tegutsemist vastavalt olukorrale; 7) on avatud koostööle, osaleb meeskonnatöös; jagab kaastöötajatega kogu vajalikku ja kasulikku informatsiooni, tegutseb parima ühise tulemuse saavutamise nimel; 8) suhtleb selgelt, konkreetselt ja korrektset; 9) analüüsib oma tugevusi ja nõrkusi, kavandab oma tulevikku ja otsib võimalusi enesearendamiseks ja karjääris edasi liikumiseks; osaleb kutsealases täiendusõppes; 10) kasutab seadmeid ja masinaid otstarbekohaselt, sihipäraselt ning heaperemehelikult; 11) töötab hoolikalt ja korrektset, ohustamata inimeste tervist, vara või keskkonda. 12) on valmis tegutsema reostustõrje vajaduse ilmnemisel vastavalt ettevõttes kehtestatud korrale.	
Teadmised: 1) laeva lastiplaan; 2) kauba kinnitamine; 3) laevaehituse ja -teooria alused (nt püstuvus, süvis, laevade tüübid jm); 4) taara ja pakendi liigid 5) laadimismasinate ehitus ja tööpõhimõte 6) keskkonnakaitse; 7) veoste kokkusobivus, kauba separeerimine; 8) kauba säilivuse tagamine laadimistööde ajal ja ladustamisel;	

- 9) kaubaühiku koostamise põhimõtted;
10) konteinerite ja rulltreilerite konstruktsioon ja tehnilised tunnused;
11) signaliseerimine;
12) troppimine;
13) tehnoloogiline protsess.

Hindamismeetod(id):

Läbivat kompetentsi hinnatakse integreeritult teiste kutsestandardis toodud kompetentsidega.

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile

1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	12-29112012-4.2/5k
2. Kutsestandardi koostajad	Tõnis Hunt, Eesti Mereakadeemia Argo Korjus, AS Silsteve Erik Noor, Veeteede Amet Eno Saar, AS HTG Invest Raul Siniallik, Eesti Meremeeste Sõltumatu AÜ Toomas Uibokant, Transiidikeskuse AS
3. Kutsestandardi kinnitaja	Transpordi ja Logistika Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	10
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	29.11.2012
6. Kutsestandard kehtib kuni	23.11.2017
7. Kutsestandardi versiooni number	5
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	8343 Kraana-, tõstuki- jm tõsteseadmete juhid
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	4

C.2 Kutsenimetus võõrkeeles

Inglise keeles	Docker, level 4
Inglise keeles	Longshoreman, stevedore
Soome keeles	Ahtaaja
Vene keeles	докер-механизатор

C.3 Lisad

Lisa 1 [Tööosad ja tööülesanded](#)

Lisa 2 [Kutsealased terminid](#)